

[2, с. 89]. Метод симуляції передбачає створення вчителем ситуації, під час якої учні «копіюють у спрощеному вигляді процедури, пов'язані з діяльністю суспільних інститутів, які існують у справжньому економічному, політичному та культурному житті» [2, с. 90].

Майбутньому вчителеві важливо розуміти, що підбір методів навчання залежить від навчальної дисципліни, теми, мети уроку, змісту навчання, часу, відведеного на засвоєння матеріалу, підготовленості класу, а також від його здібностей, майстерності.

Отже, можна стверджувати, що не лише знання методів інтерактивного навчання, а й уміле їх використання майбутніми вчителями в навчально-виховному процесі початкової школи принесуть бажані результати, зокрема, забезпечуватимуть активізації процесу учіння, розвиток критичного мислення учнів, вміння спілкуватися, знаходити спільні рішення проблем.

Список використаних джерел:

1. Крамаренко С.Г. Інтерактивні техніки навчання, як засіб розвитку творчого потенціалу учнів / С.Г. Крамаренко // Відкритий урок. – 2002. – № 5-6. – С. 7–10.

2. Ярошинська О.О. Дидактика: [навчально-методичний посібник] / О.О. Ярошинська. – Умань: РВЦ «Софія», 2007. – 192 с.

Остраус Ю.М.

викладач,

*Вінницький національний медичний університет
імені М.І. Пирогова*

ЗАСТОСУВАННЯ ДІАЛОГОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ СІМЕЙНИХ ЛІКАРІВ

У сучасній педагогічній науці діалогові технології вважають одним із головних способів вдосконалення навчального процесу, який забезпечує гуманізацію освіти та реалізацію особистісно орієнтованого підходу. Вчені погоджуються, що діалогова форма навчання є більш прогресивною у порівнянні з монологічною, оскільки перша сприяє встановленню суб'єктної взаємодії, співробітництва та партнерства в діалозі.

Н. Гойдош діалоговими технологіями називає «сукупність форм і методів навчання, заснованих на діалоговому мисленні у взаємодіючих дидактичних системах суб'єкт-суб'єктного рівня» [3, с. 72]. Сутність діалогових технологій навчання О. Тамаркіна вбачає в тому, що навчальний процес організується таким чином, що студенти залучаються

до процесу пізнання, коли вони можуть обмінюватися думками та ідеями в умовах емоційного комфорту і творчої атмосфери [7, с. 97], тобто в умовах діалогу.

Діалог – це особливе середовище, у якому студенти відчують себе вільно і комфортно; це комунікативна атмосфера, що допомагає розвивати інтелектуальні та емоційні властивості особистості; це форма взаємодії, що дозволяє шукати істину разом і спонукає до співпраці та генерації нових ідей, думок і поглядів [6, с. 137]. О. Бодальов підкреслює, що саме діалог має міжособистісний суб'єкт-суб'єктний характер, а також звертає увагу на те, що він заснований на рівності сторін, впливає на емоційну сферу, сприяє розвитку психіки та особистості учня, розвиває наполегливість та спонукає до самоосвіти [2].

Таким чином, діалогове навчання постає як сукупність проблем поставлених перед студентами, що залишаються активними учасниками діалогу, при цьому роль викладача передбачає заохочення до висловлення власної думки, навчання поважати партнера та його позицію, надання допомоги у висловленні думок та гіпотез, спостереження за спробами вирішення поставлених завдань, але не нав'язування власної думки. Характерними ознаками діалогових технологій навчання дослідники називають їх спрямованість на створення комунікативного середовища, розширення простору співробітництва, становлення партнерства у діалозі та суб'єкт-суб'єктних відносин у системі «викладач – студент», заклик до взаєморозуміння та спільного пошуку рішень. Практичними формами діалогових технологій є групові дискусії, мозковий штурм, проблемно-пошукові діалоги, навчальні дискусії, тренінгові форми, рольові ігри, семінари-дискусії, аналіз конкретних ситуацій тощо [6; 7].

Вчені зазначають, що дидактична цінність даних технологій полягає в тому, що вони не тільки дозволяють отримати нові знання, а й розвивають саму пізнавальну діяльність, створюють атмосферу невимушеного обговорення проблем, знімають деякі комунікативні бар'єри, дозволяють імпровізувати та спробувати себе в нових ролях, сприяють розвитку співробітництва та розкриттю творчих можливостей, виробляють власний стиль діяльності майбутніх фахівців, розширюють світогляд [7], підвищують зацікавленість студентів до оволодіння професійними знаннями та вміннями, формують стійкий інтерес до майбутньої професійної діяльності, спонукають до індивідуальної пізнавальної діяльності, перетворюють пізнання на творчу діяльність, формують прагнення до інтелектуальної співтворчості [1].

Оскільки метою діалогу є формування міжособистісної взаємодії у близькій до реального життя ситуації [6, с. 137], використання можливостей діалогових технологій у професійній підготовці майбутніх сімейних лікарів забезпечує необхідні умови для створення діалогічного простору у реальній професійній діяльності. Маючи можливість проявити себе як фахівець у процесі професійної комунікації, майбутній

сімейний лікар перш за все навчається повноцінної участі у діалозі, що сприяє формуванню та вдосконаленню його комунікативних умінь.

Комунікативні уміння традиційно розглядають як уміння правильно, грамотно, докладно пояснити свою думку, адекватно сприйняти інформацію від партнера Ефанова [4, с. 71]; уміння спілкуватися, здійснювати спільну діяльність через правильно створену систему спілкування, цілеспрямовано організовувати і керувати процесом спілкування; уміння, що проявляються в акті комунікації, надаючи можливість організувати особисту взаємодію між особами [5, с. 46]. Основними комунікативними уміннями майбутніх сімейних лікарів ми вважаємо уміння слухати та сприймати невербальні комунікативні сигнали, уміння говорити та уміння вести бесіду.

Як зазначають С. Амеліна, Ю. Підборський та О. Тамаркіна, процесі застосування діалогових технологій розвиваються мовленнєві здібності та уміння чітко висловлювати свою точку зору, уважно слухати, ставити запитання, сприймати та поважати думку іншого, розуміти почуття та переживання співрозмовника, правильно дискутувати та критикувати, швидко орієнтуватися у комунікативній ситуації [1; 6; 7]. Таким чином, очевидний вплив даних технологій на розвиток комунікативних умінь, необхідних у професійній діяльності сімейних лікарів.

Підкреслимо також, що клінічна бесіда, яка носить діалогічний характер, була і залишається основним видом спілкування лікаря і пацієнта та одним з найважливіших методів, який застосовується у повсякденній практичній роботі сімейного лікаря. У зв'язку з цим, ми вважаємо уміння вести бесіду ключовим професійно-комунікативним умінням майбутніх сімейних лікарів. Формування та вдосконалення цього уміння, на наш погляд, можливе за умов застосування діалогових технологій навчання, які моделюють типові професійно-комунікативні ситуації та організують цілеспрямоване спілкування.

Отже, застосування діалогових технологій у професійній підготовці майбутніх сімейних лікарів потенційно створює простір та умови для набуття необхідних комунікативних умінь, використовуючи головний інструмент – діалог. При цьому діалог у навчанні виступає не тільки як форма педагогічного спілкування і взаємодії, а й як засіб набуття знань та умінь

Список використаних джерел:

1. Амеліна С.М. Навчальний діалог у аграрному ВНЗ: переваги і проблеми / С.М.Амеліна // Педагогічні науки: Зб. наук. пр. – Херсон. – 2006. – Вип. 43. – С. 213-216.
2. Бодалев А.А. Психологические условия гуманного педагогического общения / Бодалев А.А. // Советская педагогика. – 1990. – № 2. – С. 65-71
3. Гойдош Н. Діалогові технології навчання у системі професійної підготовки майбутніх учителів іноземних мов / Надія Гойдош // Гуманітар. вісн. держ. вищ. навч. закл. «Переяслав-Хмельницький державний

педагогічний університет імені Григорія Сковороди» : Педагогіка. Психологія. Філософія. – 2012. – Вип. 26. – С. 70–75.

4. Ефанова Т. И. Сущностная характеристика коммуникативных умений бакалавров по направлению подготовки «Прикладная информатика» / Т. И. Ефанова, Э. Н. Нигматуллина, А. Ф. Мустафин, Н. Н. Савицкая, С. К. Савицкий // Сборники конференций НИЦ Социосфера. – 2014. – № 7. – С. 68-78.

5. Кан-Калик В. А. Учителю о педагогическом общении : Книга для учителя. – М. : Просвещение, 1987. – 190 с.

6. Підборський Ю. Г. Застосування діалогових технологій у навчально-виховному процесі / Ю. Г. Підборський // Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки. – 2012. – № 22(1). – С. 132-139.

7. Тамаркіна О. Л. Застосування діалогових технологій в навчальному процесі / О. Л. Тамаркіна // Проблеми лінгвістики й методики викладання мов у контексті входження України в Європейський простір : збірник матеріалів Всеукраїнської інтернет-конференції. – Умань : УНУС, 2016. – С. 97-99.

Прадій Т.П.

асистент;

Крамаренко І.С.

кандидат педагогічних наук, асистент,

Національний медичний університет імені О.О. Богомольця

ДОЦІЛЬНІСТЬ ВПРОВАДЖЕННЯ СУЧАСНИХ ЗАСОБІВ КОНТРОЛЮ ПРИ ОЦІНЮВАННІ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ МЕДИЧНИХ ЗАКЛАДІВ

На сучасному етапі розвитку медичної науки та зміни освітньої парадигми вищої школи відбуваються суттєві зміни цієї галузі. Приєднання України до Європейського освітнього простору підвищує попит на справжніх фахівців, особливо лікарів клініцистів. Реалізуючи ідеї Болонського процесу, вища школа має готувати конкурентоспроможних фахівців [1]. Входження України в Європейську систему вищої освіти супроводжують трансформаційні процеси, які на сучасному етапі мають місце в національній системі вищої освіти. Реалізуючи ідеї Болонської конвенції, вища школа нашої країни готує конкурентоздатних фахівців. В таких умовах доцільно в медичних вузах запроваджувати сучасні освітні технології навчання студентів з використанням аналітично-пошукової роботи та наукової інформації [2]. Важливим завданням, яке стоїть перед викладачами вищих навчальних закладів на сучасному етапі, є впровадження нових технологій навчання, піднесення їх на новий якісний рівень; втілення їх у практику колективів